

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

1984 PAPAL VISIT

LETNIK XXXV/
VOLUME XXXIV

PUBLISHED MONTHLY BY: SLOVENIAN NATIONAL FEDERATION OF CANADA, 646 EUCLID AVE., TORONTO, ONT., CANADA, M6G 2T5

Štev.: 8
No.: 8

Sestanek delegatov Slovenskega državnega gibanja

V dneh 5. in 6. avgusta 1984 je bil v Kanadi širši sestanek delegatov slovenskega državnega gibanja.

Po izčrpnem prikazu slovenskega položaja v domovini, zamejstvu in zdomstvu in dalje organizacijski, času primerni proučitvi slovenskega državnega gibanja samega, so se navzoči delegati zedinili v naslednjem povzetku dvodnevnega zasedanja.

Že štiri desetletja trajajoča komunistična diktatura v Sloveniji, je s svojo genocidno politiko:

— najprej po kominterni slovenskemu narodu vsiljeno neosvobodilno, krvavo komunistično revolucijo, ki je terjala, že med revolucijo samo in po končani vojni na tisoče nedolžnih žrtev;

— s prekinitvijo demokratskega političnega procesa kot neobhodno potrebno osnovo vseslovenskega pluralističnega izraza v konstruktivni narodni politiki;

— z nasilno slovensko družbeno preobrazbo, novimi produkcijskimi odnosi, ki niso povzročili pričakovane produktivne sproščenosti in prav zato tudi ne ustvarili splošnega narodnega blagostanja in zadovoljstva;

— z nesmiselnim premikom prebivalstva iz podeželja v mesta in posledično množičnim begom iz Slovenije;

— z uničenjem slovenskega kmeta in močno razvitega slovenskega združnega gibanja;

— z načrtnim naseljevanjem tujerodcev - južnjakov! - v Sloveniji;

— z vsestranskim gospodarskim izkoriščanjem slovenskega naroda;

— s kratenjem osnovnih človeških svoboščin;

— z duhovnim in snovnim zaslužjenjem slovenskega naroda;

— v zadnjem času pa z novim, za slovenski narod nadvse pogubnim učnim načrtom - skupna, poenotena jedra! beri velesrbska jedra! - popolnoma oslabilo slovensko narodno rast in prav s tem protinarodnim ravnanjem pripeljala slovenski narod na rob propada.

Odgovorni za to nevdržno stanje v Sloveniji so slovenski komunisti, ki so s prevaro, lažjo in tujo pomočjo prišli na oblast in dalje srbska imperialistična agresivnost s katero že vsa leta tesno sodelujejo na veliko škodo slovenskega naroda.

Posledično Slovenci v domovini, zamejstvu in svobodnem svetu z vedno večjim prepričanjem uvidevajo, da je rešitev slovenskega naroda le v svobodni, mednarodno priznani slovenski državi, ki bo edina v stanju ustvariti ugodne pogoje vsestranske narodne rasti na vseh področjih slovenskega narodnega življenja in hkrati edina uspešno zaščititi slovenske narodne manjšine!

Delavni odbor Slovenskega državnega gibanja

Kanadski politični voditelji pred končno izbiro

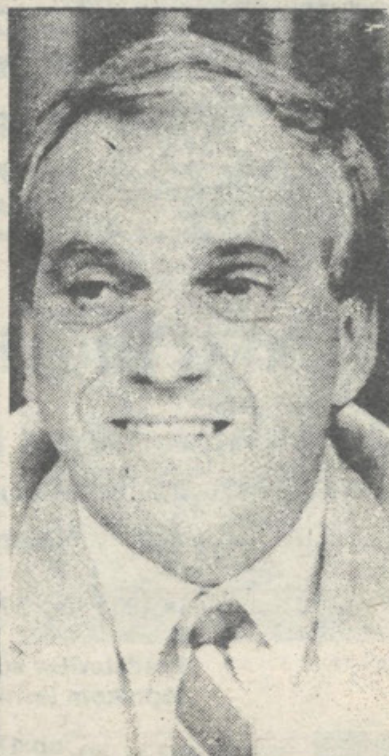
Slovence, kanadske državljane, opozarjemo na državljansko dolžnost, da se po vesti odločijo in glasujejo:

John Turner

Brian Mulroney

Ed Broadbent

CELOVŠKI ZVON v marčni številki 1984 prinaša zanimiv in poučen članek, ki ga brez komentarja objavljamo, ker istega ne potrebuje (op. uredništva) - stran 14-16.

Bojan Štih POKOJNA SKUPNA JEDRA

Ivo Andrić, Miroslav Krleža, Miloš Crnjanski, Marko Ristić, Dobrica Ćosić so imena svetovne literature. Pa ne le ti, ki sem jih pravkar zapisal, marveč v svetovno literaturo sodijo še številni avtorji iz sedanosti in preteklosti srbske, hrvaške, makedonske literature. Zato je prav, da jih poznamo, pa ne le v okvirih šolskih ur. Poznati jih moramo in živeti moramo z njimi kot bralci. Prav tako pa so del svetovne literature Linhart, Prešeren, Cankar, Prežihov Voranc, Ivan Pregelj, Edvard Kocbek. Zato jih naj srbski ali hrvaški ali makedonski bralci in bralci drugih jezikov Jugoslavije poznajo in bere-

jo. V izvorniku ali v prevodu. To pa je tudi vse, kar moramo reči o tako imenovanih skupnih jedrih, ki so od pomladi do pozne jeseni 1983 vznemirjala slovensko javno mnenje.

Znano je, da je človek več kot narod, da je narod več kot država in da je država precej manj kot narod in kot človek. Vemo, kaj so človekove pravice in kaj je samoodločba narodov. Že to nam pove, da so kakršnakoli vsedrjavna in nadnarodna skupna šolska vzgojna jedra v svojem začetku in s svojimi posledicami hudo konservativno, če ne že kar nazadnjaško dejanje, ki jim najdemo v zgodovini precej inacic. Sem Slovenec in državljani sveta, in da bi ohranili človeški odnos med svetom in mojim narodom, mi ni ne potreben in tudi ne koristen noben in nikakršen posrednik. Sem svetovljan in človek, ki pripada narodu Trubarja, Levstika, Gregorčiča, Juša Kozaka. Narodu Drabosnjaka in Ivana Trinka Zamejskega. Moje edino resnično in naravno skupno jedro je človeštvo in njegova kultura in duhovna civilizacija. Nikakršno zvezno ministrstvo za prosveto ne more določati in predpisovati

Nadaljevanje str. 3

Sovrašтво raste

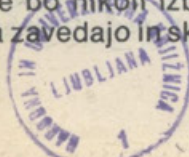
SFRJ je v silni gospodarski krizi, ki ogroža tudi ves njen politično družabni red. Zahvaliti se mora edino sovjetsko ameriški konfliktu, ki ji obe strani iz popolnoma sebičnih razlogov dajejo ekonomsko in politično oporo, da še obstoji. Pričakovati bi bilo, da bi v tem težkem času partija imela nek bolj ljudski, human odnos do državljanov, ko vendar gospodarska revščina lahko povzroči nevarne izbruhe ljudske jeze. Vse kaže ravno nasprotno.

Slovenci smo bili soočeni koncem maja in v juniju 1945 z nedvomno največjo tragedijo, ki jo je narod kdaj doživel. Po že končani vojni, ko je narod povsem ponižno in mirno sprejel na znanje namesto svobode zmago revolucije in s tem novo diktaturo, je partija odredila maščevanje. Slovenska vojska je bila njena žrtev. Na Slovenijo je padlo breme strašnega bratomora, ki ne bo nikoli izbrisano. Odgovorni v KPS se tega zavedajo in skušajo na vse načine zabrisati

silno težo odgovornosti. Poskušajo na vse načine blatiti svoje mrtve in preživele nasprotnike. To jim vedno manj uspeva, ko ves razvoj v domovini daje prav slovenski politični opoziciji. Predvidevala je za ton osebne, politične verske svobode in gospodarski zastoj, kar se je dogodilo na celi črti. Najbolj odvrtni način kako zabrisati prisotnost politične opozicije je napad na grobove nasprotnikov. V težkem spominu imamo še prve čase zmagovite revolucije, ko je bil onečaščen grob dr. L. Erlicha in ko so matere domobrancev na Orlovem Vrhu bile prisiljene z rokami izgrebsti svoje drage. Primitivno barbarstvo je doseglo višek! Povsem enako se je dogajalo v ostalih republikah SFRJ. Vendar bi bilo zastoj misliti, da je s tem partija dokončno zaključila svoje divjanje. Ščasoma so ljudje na pokopališčih na spomenike dali vpisati osebe, ki so padle v revoluciji na „napačni strani“. Kako se more kaj takega zameriti najožji družini? Partija sedaj celo tega ne dopušča. V Črni Gori je že izdan zakon, ki določa sledeče: „Grobovi oseb, ki so bile ubite

ali so umrle kot sovražniki NOB (revolucije op. u.) ne smejo obsegati imena pokojnih ali kakih drugih označb. Vsi taki napisi morajo biti odstranjeni tekom enega leta. Kazena neizvršenja tega zakona je dva meseca zapore. Odgovorna organizacija, ki ne javi takega spomenika, bo kaznovano z globo „Zadnje vesti iz Črne Gore povedo o odstranitvi 300 spomenikov. Tudi za Slovenijo lahko pričakujemo slični zakon. Ako pomislimo v tej zvezi še povsem namerno organizirane veselice na krajih mučenja in streljanja svojih nasprotnikov v Škofji Loki in Kočevju nas vse to navdaja z mislijo, da sovrašтво v naši domovini še vedno raste. Namesto počasne umiritve, ki bi jo partija še kako nujno rabila, ustvarjajo vzdušje, ki lahko vodi k izbruhu narodne jeze in maščevanja. Zadnja stvar, ki jo po strašnih žrtvah iz leta 1941-45 potrebujemo!

ZU

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates
\$12.00 per year
\$1.00 single issue.

Advertising 1 column x 1" \$4.25

CEPF

Published monthly by Slovenian National Federation of Canada
646 Euclid Ave., Toronto

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado \$12.-, za Argentino 750.- pezov, za Brasilijo 180.- kruzairov, za Anglijo 60.- šillingov, za Avstrijo 160 šillingov, za Avstralijo 16.- avstr. £, za Italijo in Trst 2400.- lir, za Francijo 1800.- frankov.
Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.
Cena za letalsko pošto po predhodnem dogovoru.

XIX. Študijski dnevi

Trst - 31. avgusta ter 1. in 2. septembra 1984

PARK FINŽGARJEVEGA DOMA, OPČINE, Narodna ul. 89

Društvo slovenskih izobražencev Donizettijeva ul. 3, TRST

Petek, 31. avgusta 1984 - ob 17:00:

Predstavitve sodelujočih na letošnji Dragi zastopnikom javnih občil in javnosti.

ob 17:30

Ključna vprašanja Slovenstva v očih mlade zamejske generacije.

Diskusija o rezultatih med tržaško študentsko mladino.

Sledi zakuska in družabnost.

Sobota, 1. sept. - ob 16:00:

Slovesna otvoritev.

Po otvoritvi predavanje: Vprašalna pola sodobnega Slovenstva.

Zedinjena Slovenija, matica-zamejstvo, politika, kultura, kozmopolitizem in provincialnost, svoboda danes.

Po predavanju diskusija.

Nedelja, 2. sept. - ob 10:30:

Predavanje: Med vero in nevero.

Razpetost modernega človeka med vero in nevero, med temo imanence in zarjo transcendence, kakor jo doživlja sodobni slovenski znanstvenik.

Po predavanju diskusija in kosilo.

ob 16:00:

Predavanje: Kje, domovina, si?

Priznan kulturni delavec bo razgrnil stvaren in kritičen razgled nad našimi obzorji s posebnim ozirom na tretjo Slovenijo.

Po predavanju diskusija, sklep, družabnost.

Nedeljska služba božja bo ob 9. uri v parku na prostem.

Kaj pišejo drugi...

...o enotnem slovenskem kulturnem prostoru

„Nekoč smo govorili o Združeni Sloveniji, danes govorimo (samo še) o enotnem slovenskem kulturnem prostoru. Tej misli je Slovenska matica v Ljubljani 30. maja posvetila okroglo mizo (panel). K razpravi je povabila iz zamejstva predsednika (titovske) Zveze slovenskih kulturnih društev v Trstu, ter tajnika (titovske) Slovenske prosvetne zveze v Celovcu. Z Goriškega je bila povabljen (netitovka) Marija Ferletič, predsednica Zveze slovenskih organizacij (v Italiji). Nekateri zamejci so izrekli obžalovanje, da določen tisk iz zamejstva ne sme v (SR) Slovenijo. Dočim sme tisk nekaterih (titovskih) založniških podjetij brez vseh ovir v Slovenijo, so drugemu vrata na meji zaprta, kot da bi šlo za mamila ali orožje. To se dogaja celo izrazito znanstvenim stvaritvom, kot je npr. Primorski slovenski biografski leksikon,

ki ga izdaja goriška Mohorjeva družba. Celo ta pobuda nima prostega vstopa v Jugoslavijo. Minister za kulturo pri slovenski vladi v Ljubljani, prof. Kmecl, se je izgovarjal, da je slično postopanje posledica negativnega zadržanja določenih organizacij in društev do sedanje Jugoslavije. To je zelo jalov izgovor, ki potrjuje, da si oblast v Ljubljani želi smrti slovenskih kulturnih ustanov v zamejstvu, ki niso uglaseno na linijo njene politike. To smo sicer že davno vedeli, sedaj so to samo potrdili... Kakor je bilo v začetku, takoj zdaj in...“ (Katoliški glas, Gorica 7. junija 1984) „Člani sveta za kulturo pri predsedstvu Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije so pretekli mesec razpravljali o enotnem slovenskem kulturnem prostoru. Prišli so do zaključka, da ta lahko služi tudi za vnos idej domačijstva (beri: slovenstva) in njegovih političnih apologij in kot izgovor za slepljenje s preživelimi političnimi koncepti (demokracija, večstrankarski sistem) spravaškega zedinjenstva.“ (Ameriška Domovina, Cleveland 19. junija 1984).

...o rdečem strahu pred mrtvimi

„Predsedstvo zveznega odbora ZZB NOV (Zveze zvez borcev narodno-osvobodilne vojske) Jugoslavije je obravnavalo nekatera vprašanja v zvezi s pripravami za proslave v letošnjem in prihodnjem jubilejnem letu in pri tem poudarilo, da poskusi rehabilitacije kolaboracionizma in nekaterih gibanj in osebnosti, ki so bili med drugo svetovno vojno v službi sovražnikov ljudstva in okupatorske vojske na jugoslovanskih tleh, sprožajo ogorčenje borcev NOV in vseh Jugoslovancev. Nedavna (že stara) pobuda članov ameriškega Kongresa, naj bi v ZDA (v Washingtonu) postavili spomenik jugoslovanskemu kvizlingu in vojnemu zločincu Draži Mihailoviću, je za naše ljudi, ki se spominjajo četniških zločinov, docela nesprejemljiva. Zato borci NOV tako kot vsa naša javnost kar najodločneje podpirajo prizadevanja jugoslovanskih uradnih krogov, da bi preprečili takšne poskuse rehabilitacije vojnih zločincev.“ (Poročilo Tanjuga, uradne tiskovne agencije SFRJ, Delo, Ljubljana 2. junija 1984).

...o zagonetnem ljubljanskem škofu

„Trideset slovenskih izseljenskih duhovnikov se je zbralo v voralberškem mestecu St. Arbogastu na svoj 53. sestanek... Srečanje je bilo tudi spomin, kot ga je izgovoril škof dr. Lenič (predstojnik teh duhovnikov). Prebral je iz oporoške škofa, ki mu je bil v mladih letih tajnik: „Povem vam svojo skrivnost, ki je doslej še nihče ne ve... Ko sem silno težko sprejel „crucis pondus: et praemium“ (križa breme in plačilo), je bila v tistih slavnostnih urah moja duša vsa zavita v tempo in vihar temnih slutenj. Od tod moje geslo. Tedaj sem se Bogu dal na razpolago za vse žrtve, ki mi jih namerava naložiti; edino to sem ga prosil, naj kraljevstvo božje v dušah in zunanjem svetu med verniki škofije ne trpi zaradi moje nesposobnosti in nevednosti nobene škode. Tedaj sem Bogu daroval tudi sledeče: naj umrjem v pozabljenju in zaničevanju, naj me zgodovina še tako črno in krivično slika, ali pa naj moje ime čisto izgine, da se nikjer ne omenja več - samo da bi se čim več duš zveličalo, samo da bi božja čast rastla in se večala. Hvala Ti, gospod, da se poslužuješ mene, nevrednega, za svoje svete cilje...“ (Družina, Ljubljana 13. nov. 1983. Glasilo slovenskega episkopata z besedo ne namigne, da bi to utegnil biti kak ljubljanski škof, kaj šele, da je to bil svetniški dr. Gregorij Rožman).

...o „enakosti“ narodov SFRJ

„Tu v Ljubljani, prestolnici Slovenije, bi obiskovavec lahko domislil, da je na Dunaju. Slovencem sta sosednji Italija in Avstrija dosti manj tuji kakor sestrške republike in pokrajine na jugu Jugoslavije - Makedonije, Črna Gora ter mohamedansko, po narodnosti albansko Kosovo v Srbiji. Če naj Slovenijo obarvamo krajlevsko-sinje, potem je barva južne Jugoslavije kmetavzarsko rjava. Ljubljana in Priština (glavno mesto Kosova) sta le 300 milj narazen, a sta različna svetova. Povprečni dohodek na glavo je v Sloveniji skoraj šestkrat tolikšen kakor na Kosovem, ki ima komaj desetino avtomobilov, šestino telefonov, petino televizorjev in tretjino toliko knjižnic kakor Slovenija. „Če sem v Skopju (prestolnici Makedonije) ali na Kosovu, čutim, ko da bi bil v Egiptu, ali v Indiji,“ je pred kratkim dejal Janez Stanič slovenski časnikar in pisec. „Vsak od nas lahko govori drugim, a ko uporabljamo iste besede, menimo z njimi različne stvari“. Slovenci, ki sestavljajo manj ko 10 perc. prebivalstva Jugoslavije, a imajo v rokoh 25 perc. njene trgovine z Zahodom, zamerijo, ko morajo svojo blaginjo deliti z bolj beraškimi področji v državi, posebno ker politiki teh predelov upravljajo v nič, kar jim Slovenija daje. (Po uradnih ljubljanskih statistikah je Slovenija leta 1983 morala „darovati“ manj razvitim jugoslovanskim republikam in Kosovu 9.8 milijarde dinarjev, letos pa jih bo morala „prostovoljno“ odriniti v ta namen 13.17 milijarde dinarjev. Po današnji kupni moči dinarja v državi, je leta 1983 to zneslo okoli 330 milijonov dolarjev, letos pa bo Slovence ta zapovedana bratska ljubezen veljala pol milijarde in 170 milijonov dolarjev) Slovenci, ki so bili dolgo navajeni voziti se čez mejo v Avstrijo in Italijo, ostro občutijo omejitve mednarodnih potovanj, vsiljene leta 1982. Zdaj morajo plačati polog, kadar gredo v tujino, ki se za vsako pot poveča. To je poniževaven udarec za narod, ki je dolgo užival vsaj skoraj neprikrajšano svobodo potovanja drugam.“ (Los Angeles Times, 17. marca 1984).

Nadaljevanje na str. 7

The Canadian Heritage: Canada's Immigration Program

Canada, unlike its neighbour to the south, is not a melting pot of cultures and traditions. Newcomers who join Canadians in building this country not only bring with them, but largely retain, their varied cultures, identities and traditions.

In Canada, cultural diversity is a source of pride.

All Canadians benefit from this rich diversity... a richness reflected in our institutions and in our character as a nation... a richness that is supported by our immigration policy.

As Canadians, we want to promote Canada's social, economic, demographic and cultural goals through our immigration policy. We also want to be sure that people from any part of the world, regardless of their religious, ethnic or racial origins, have equal opportunities to settle in Canada.

We do indeed have an equitable system of selecting and admitting immigrants, and we do not tolerate tampering with the six fundamental principles that underlie that system: universality, non-discrimination; humanitarian concerns involving refugees; family reunification and meeting the needs of Canada's labour market.

We recognize that immigrants beginning a new life in Canada leave loved ones behind. These people want to be near their relatives and that's why we encourage family immigration by making it easier for family-sponsored immigrants to come to Canada providing they meet the criteria for good health and good character.

We must respond to global conflicts and the plight of millions of people, who fear persecution for their religious or political beliefs or because of their race. Working with the international community, we are, through our immigration policy, able to reach out with compassion to refugees who have been forced to flee their native countries.

Independent immigrants, too, are welcome here. These people come with skills, experience or capital that contribute to our economic well-being. They are admitted to Canada under a "points system" which tries to ensure that they can establish themselves successfully in this country. The points system also ensures that they do not take jobs away from Canadian citizens or permanent residents.

Because of the current economic climate here, there is a restriction on selected workers, although we are actively encouraging the admittance of entrepreneurs who can establish business that will employ Canadians or permanent residents.

In the past, the social and economic strength of this country was built on immigration. And in the future, immigration will continue to play an active role.

Our immigration policy is designed and administered to enrich and strengthen the cultural, social and economic fabric of Canada. We are people who want to retain our various cultural heritages, but we also want to be full, contributing members of our own Canadian society.

In future articles we will discuss the many programs Employment and Immigration Canada offers you, as a new Canadian or permanent resident, and as a participant and builder of the Canada we live in today.

(This article is contributed by Public Affairs, Employment and Immigration Canada, Ottawa K1A 0J9).

Pokojna skupna jedra

Nadaljevanje s strani 1

mojega mišljenja in mojega kritičnega odnosa do sveta in samega sebe. Skupna šolska jedra so znak nemoči, neenakopravnosti in hlapčevstva. (Kaj so povzročila velikogrška skupna ciprska jedra, vemo.) Srbske in makedonske srednjeveške freske so enakovredne stenskem slikarstvu tistega časa v Evropi. Se pravi v renesančni Italiji. To pa lahko kaj hitro spoznamo tudi brez „skupnih jeder“. Spoznanja in pravična vrednotenja v sedanjem svetu se namreč porajajo le iz znanja, iz poezije, iz vere in pa iz kulturnega duha družb tega planeta, v katerih dajejo za vzgojo človeka več kot pa za vzdrževanje neproduktivnih birokracij, deficitnih industrijskih podjetij in pa za klasično ali jedrsko oborožitev. Ob vsem tem pa moramo še reči, da je vzgoja otrok prva naravna in moralna dolžnost in s tem tudi demokratična pravica očetov in mater. Najprej vzgoja v družini, šele potem v šoli, ki pa jo morajo nadzorovati starši, ne pa ministri za prosveto! O (betlehemski) družini je namreč znano, da nikdar ni bila izvir kakršnega koli šovinizma ali pa samoljubnega nacionalizma. Tudi v narodu ni nacionalističnega sindroma. Šovinizem, nacionalizem, rasizem so temeljne politične in ideološke lastnosti države in njene gospodarsko-vojaško-birokratske organizacije. Zato poznamo velikonemški, velikoitalijanski, velikoruski, vsefrancoski šovinizem in nacionalizem, ki smo ju v stari Jugoslaviji občutili kot velikosrbsko in monarhistično pragmatiko. Slovenci, ki v novejši zgodovini nismo imeli ne velike, ne srednje in ne majhne države, sploh — par définition — ne moremo biti nacionalisti ali pa šovinisti. Mi lahko le zvesto živimo v lastni duhovni zgodovini, v umetnosti, ki je bistvo našega bivanja in v jeziku, ki je kri našega narodnega telesa. Kdor omejuje te naravne pravice, nasprotuje našemu življenju! Kakršna koli „vsedrjavna šolska jedra so tedaj nekulturni pojav, v katerem moramo videti napoved konca sleherne vzgoje, zlasti pa tiste, ki je s svojo programsko usmerjenostjo univerzalna, svetovljanska, demokratična in socialistična. Gre tedaj za dostojanstvo človeka. Zato tudi ne želim, da bi v imenu „skupnih jeder“ razlagali učitelji otrokom, kako so njihove matere in očetje — opice. Ignoramus et ignorabimus, a o Darwinovi teoriji smejo govoriti le znanstveniki odličnega moralnega in kulturnega duha!

Ko smo se slovenski ljudje razhudili ob sklerotičnem predlogu skupnih jeder, odgovornost za nastanek teh jeder nosijo tudi nekaterih slovenski prosvetni funkcionarji, ko so se začeli v tisku in na zborovanjih množiti protesti, ki so postali vsenarodni plebiscit, tako kot v času majniške deklaracije ali pa v mesecih, ko je leta 1941 nastajala Osvobodilna fronta slovenskega naroda, sem v svojem arhivu poiskal: *Knjižico za učence(ke) narodnih šol*. Šolsko leto 1932/33. III. deška narodna šola. Razred IV. b. Kraljevina Jugoslavija. Dravska banovina. *Narodnost učenca jugoslovanska!* Bil sem tedaj kot učenec brez domovine Slovenije, ki jo je nadomestila nekakšna dravska banovina in odvezli so mi slovensko narodnost, ki jo je po ukazu kralja Aleksandra Prvega nadomestilo jugoslovansko državno podložništvo. V uvodniku z naslovom *Jugoslovanski učenec narodne šole* so bili natisnjeni tudi tile znameniti verzi:

*Mlad sem še, roke so moje šibke,
še v razvoju mlad je moj razum,
ali šola mi ga bo bistrila,
dušo in telo okrepila:
Jugoslavija, ti mati moja mila,
Tvoj bo moj razum in moj pogum!*

Še to mi je ukazal Nj. Vel. kralj Aleksander I.: „Čuvati narodno edinstvo in državno celoto je najvišji ukaz Mojega vladanja, a to mora biti tudi najvišji zakon za Mene in za vsakogar.“

Ampak kaj se je zgodilo leta 1941, dobro vemo. Kralj je spal na Oplencu, dravska banovina je razpadla, poveljniki pa so pobegnili. Jedrska moč Aleksandrovega najvišjega zakona je bila ničeva. Vse, kar je bilo institucionalnega je izginilo čez noč, ostal je živ in nepremagljiv le naš razum in naš pogum. Slovenski, protifašistični, narodno osvobodilni ...

V naši kulturno umetniški preteklosti je dovolj dokazov o tem, kako smo brali že pred stoletjem in več srbsko narodno pesem, kaj je storil za srbski jezik Jernej Kopitar, kako je sodil o ilirizmu France Prešeren, kaj sta mislila o srbski in hrvaški literaturi Josip Jurčič in Fran Levstik (bosanske takrat še ni bilo), kako je sodil o jugoslovanskem

vprašanju Ivan Cankar, kaj je storil Rajko Nachtigall za albansko slovnico, kako sta razmišljala o „jugoslovanski“ prihodnosti slovenskega naroda Prežihov Voranc in Sperans. Tu ni kaj dodati in ničesar več odvzeti, koristno bi le bilo, če bi tisti, ki razmišljajo o skupnih jedrih te in druge dokumente naše zgodovine prebrali in jih tudi premislili. Kratko in malo Paul Yankovitch ne piše resnice v *Le Mondu* (27/28. november 1983), ko trdi, kako dobre srbske pisatelje ignoriramo v slovenskih šolah. Zakaj si Paul Yankovitch ni ogledal naših šolskih učnih načrtov? Videl bi, da se naši otroci uče srbski in hrvaški jezik in tudi pesem Smrt Smail age Čengića. Tudi Hasana-ginico. Kako pa je v resnici bilo s Kraljevičem Markom, bodo morali srbski zgodovinarji šele ugotoviti.

Potemtakem so pomladanska skupna jedra ad acta. Prihodnja naloga slovenske politike in kulture pa je tale: humanizirati v celoti slovenski šolski sistem od osnovne šole do univerze, vključujoč v tem tudi popolno reorganizacijo Slovenske akademije znanosti in umetnosti in vseh treh umetniških akademij; modernizirati slovenske šolske programe in jih vskladiti z ravnijo sodobne znanosti in umetnosti; razbremeniti te programe sleherne ozke in tehnicistične specializacije in odstraniti nekatere sedanje predmete, ki ne sodijo v šolo (športna vzgoja, gospodinjstva vzgoja itd.); osredotočiti predmetnik v vseh šolah le na slovenski jezik, zgodovino (narodno in kulturno), umetnost (literatura, likovna umetnost, glasba, gledališče, film, ples), zemljepis, naravne vede, filozofijo. Le to sodi v moderno šolo, v kateri bo tudi tehnična civilizacija odkrila svojo moč in prihodnost. V takšni prihodnji — svetli, pravični in svobodni šoli, ki bo poznala duh Montesquiea, Pestalozzija, Jana Amosa Komenskega, Saint Simona, Marije Montessori, Ralfa Walda Emersona, a tudi naše domače šolske tradicije od protestantov in devetnajstega stoletja pa do 1941, bo še kako velik prostor za Antibarbarusa in Banket v Blitvi, za Most na Drini, za Gorski vijenac, za Dunda Maroja, za Selitve in Čas smrti, za Grobnico Ivana Denisoviča, a tudi za zgodovinske spise Vladimira Dedijerja na polju zgodovinopisja. Skratka za vse tisto, kar sestavljali skupnih jeder nikakor niso hoteli ponuditi v svetovno literaturo!

Pred nami je tedaj le eno vprašanje, kakšna bo prihodnja slovenska šola. Osnovna in srednja. Pa tudi univerza in njene avtonomne fakultete: filozofska, pravna, naravoslovne, tudi agronomska, tehnična, medicinsko farmaceutvska in sociološko ekonomska. In teološka v okviru cerkvene organizacije. Najvažnejše pa je to: gospodarstvo se mora prilagoditi znanstvenemu in kulturnemu duhu celotnega šolske vzgojnega in raziskovalnega sistema.

DA NE POZABIMO...!

Pred dobrimi 20 leti je urednik *Povesti*, g. Ivo Dolenc, zavzemal naslednje stališče:

POVEST

(The Story)

Neodvisen mesečnik za kratek čas
Independent Monthly in Slovenian
Štev. 1 Leto I.

Publisher and Editor: Ivan Dolenc
Advertising Manager: A. Entz

Pošto naslovite na enega sledečih
naslovov:

EDITORIAL DEPARTMENT
P.O. Box 730, Brandon, Manitoba, Canada
EDITORIAL OFFICE IN TORONTO
Editor: Tone Zagore
68 Westmount Avenue, Toronto 10, Ont.

ADVERTISING DEPARTMENT
P. O. Box 864, Brandon, Manitoba

POKOPISOV NE VRAČAMO
KOMUNISTIČNO ALI FASISTIČNO
USMERJENE LITERATURE NE OBJAVLJAMO. PRISPEVKOV NE OCENJUJEMO PO AVTORJEVEM IMENU ALI KRAJU NJEGOVEGA BIVANJA, MARVEČ SAMO PO NJIHOVI PUBLICISTIČNI VREDNOSTI IN V SKLADU Z NAŠIMI UREDNISKIMI NAČELI.

VSA OBJAVLJENA DELA
HONORIRAMO.

Naročnina za Kanado in Zedinjene
države \$5.00 na leto, \$3.00 za pol leta

Ilustracija na prvi strani je delo
slovenskega akademskega slikarja
MAKSIMA GASPARIJA

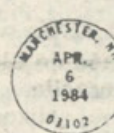
Printed every month by SUN PRINTING
COMPANY in Brandon.

Tako kot smo v preteklosti bili sposobni odkriti zlahtne vrednosti kulture južnoslovenskih narodov in narodov, ki z njimi živijo, tako bo tudi poslej in v prihodnje. In v tem svojem internacionalizmu nam skupna jedra prav nič ne koristijo. Pa še na Goetheja se velja spomniti ...

CREDIT UNION NEWS

1909-1984
75th
ANNIVERSARY

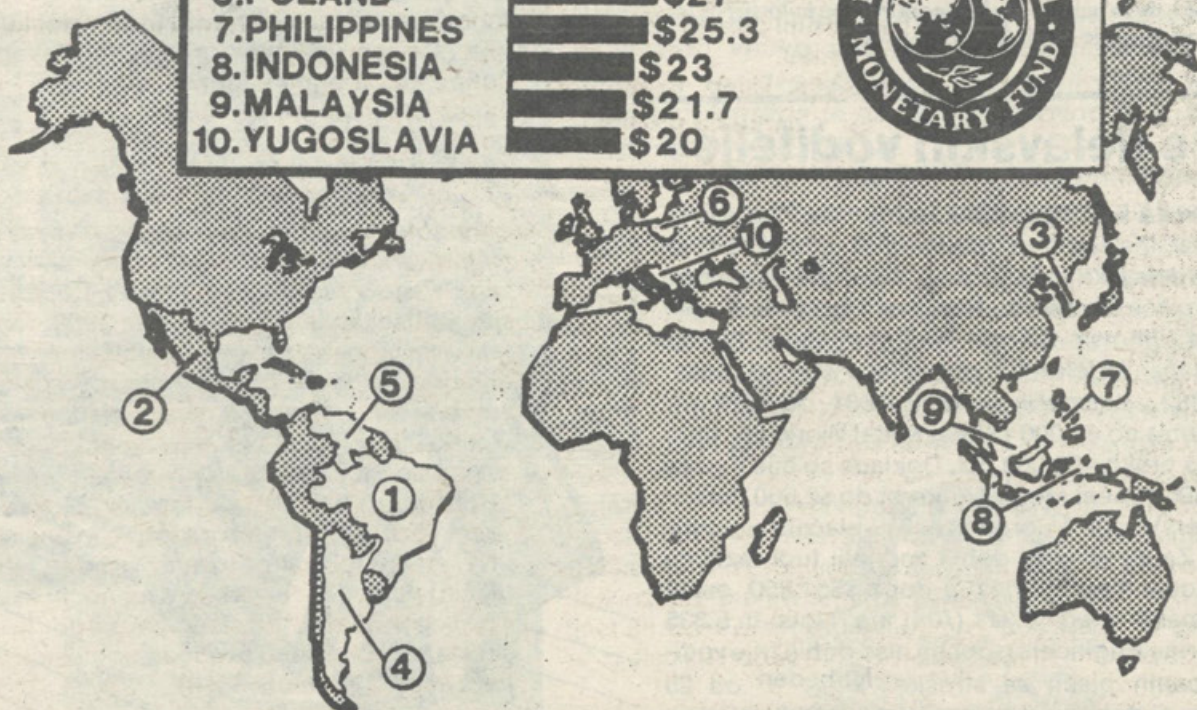
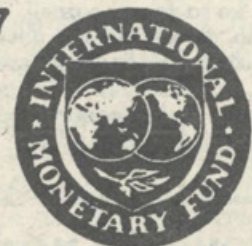
FIRST CREDIT UNION
IN THE NATION
St. Mary's Bank
La Caisse Populaire Ste-Marie
St. Mary's Bank

FIRST IN THE NATION
La Caisse Populaire
St. Marie
St. Mary's Bank

Nations With Ten Highest Foreign Debts

\$ Billions

1. BRAZIL	\$96
2. MEXICO	\$90
3. SOUTH KOREA	\$42.6
4. ARGENTINA	\$40.7
5. VENEZUELA	\$35
6. POLAND	\$27
7. PHILIPPINES	\$25.3
8. INDONESIA	\$23
9. MALAYSIA	\$21.7
10. YUGOSLAVIA	\$20

V naši kulturno umetniški preteklosti je dovolj dokazov o tem, kako smo brali že pred stoletjem in več srbsko narodno pesem, kaj je storil za srbski jezik Jernej Kopitar, kako je sodil o ilirizmu France Prešeren, kaj sta mislila o srbski in hrvaški literaturi Josip Jurčič in Fran Levstik (bosanske takrat še ni bilo), kako je sodil o jugoslovanskem

REKLI SO

Ponedeljek, 14. maja 1984

Z izdajalci naroda ni »narodne sprave«

DELO

»Slovesnosti ob dnevu varnosti in družbene samozaščite daje še posebno slovesen pečat štirideseta obletnica ustanovitve enotne jugoslovanske varnostne službe. Zrasla je v težkih bojih z okupatorjem, peto kolono in njihovim vojaškim ter političnim aparatom, je pomembno prispevala k dokončni zmagi narodnoosvobodilnega boja in zaščiti revolucionarnih pridobitev, ter ima velike zasluge, da smo premagali številne ovire in zavarovali našo samostojno pot v socializem in samoupravno družbenopolitično ureditev«, je na osrednji republiški proslavi ob dnevu varnosti v Tacnu dejal Stane Markič, član predsedstva SR Slovenije. Ko je orisal razvoj varnostne službe skozi štiri desetletja, je Stane Markič nadaljeval:

»V današnjih zaostrenih gospodarskih razmerah, ki razumljivo vplivajo na razpoložanje naših delovnih ljudi in občanov, se moramo zavedati, da teh razmer ne kaže zoževati zgolj na naše, slovenske, pa tudi ne samo jugoslovanske razmere. V svetu danes nista dala niti kapitalistični sistem niti sistem realnega socializma pravih rešitev za premagovanje nastalih družbenih protislovij, ki izvirajo predvsem iz ogromnih ekonomskih, tehničnih in tehnoloških razlik razvitega in nerazvitega sveta. Tudi zaradi slabosti in naprednih gibanjih ter njihove neučinkovitosti — neprestanega boja velesil za interesne sfere ter blokovske tekme v oboroževanju, se močno zaostrejo mednarodni odnosi in celo krepijo desničarske konservativne sile, odkrit antikomunizem, kar vse vodi k razkroju in nihilizmu. Odmevi takšnih tokov pa se kažejo tudi pri nas v oživiljanju najrazličnejših malomeščanskih ideologij in koncepcij.

Gre za pojave in tendence zanikanja doseženih družbenih vrednot, ali njihovo prevrednotenje; pa tudi za kompromitiranje naše NOB in povojnega razvoja. Njihovi avtorji načenjajo posamezna vprašanja ali dogodke v zvezi z vlogo zveze komunistov, OF, nove oblasti, povojnični sodnimi procesi, politiko na vasi ipd. Res je, da v prteklosti nismo uspeli vsestransko osvetliti in dovolj zgodovinsko obdelati posamezne dogodke ali obdobja. Ne zaradi tega, ker bi šlo za t. im. »tabu teme«, saj so bile v bistvu znane. Res pa je tudi, da naša družba ni nikdar zanikala nekaterih lastnih slabosti in posameznih napak. Ali ni največji dokaz za to prav Brionski plenum, ki je obračunal z nekaterimi nezakonitimi pojavi in postopki v ONZ — ki pa je hkrati tudi opozoril na pomen dobrega in uspešnega dela teh organov in služb v procesu demokratizacije družbe!

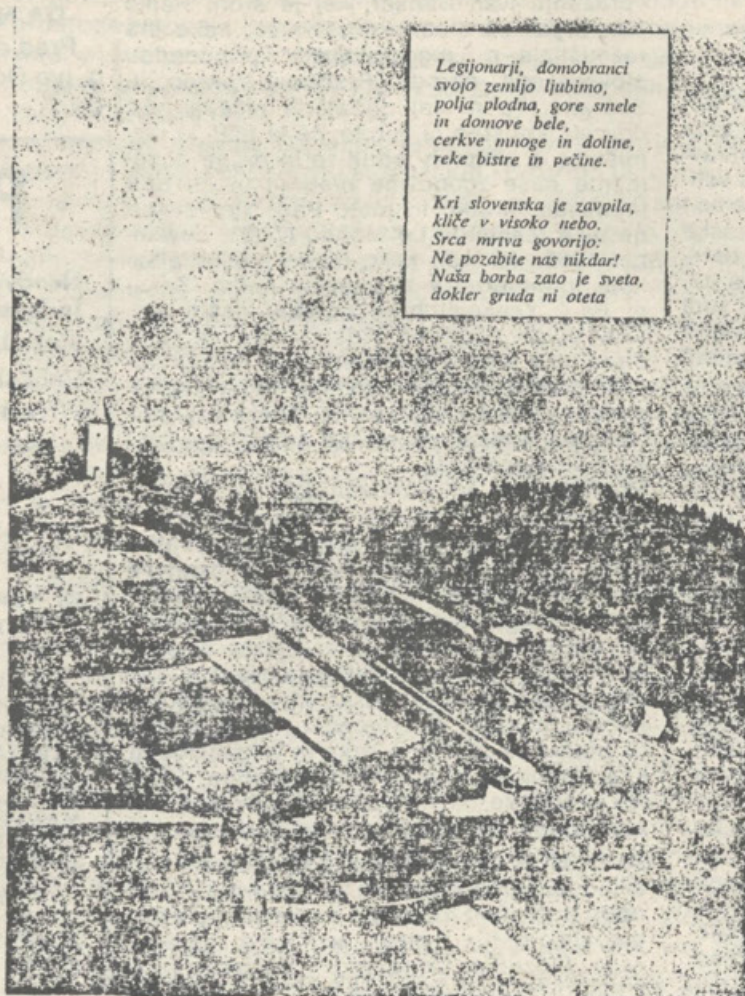
Toda, nekateri si danes prizadevajo, da bi na vsak način na posameznih negativnih pojavih in razvoju družbe, profanirali celotno delo ONZ, sodstva, organov oblasti, borbo s sovražniki nove Jugoslavije ali za ohranitev pridobitev NOB, kot: krivično, nezakonito, nehumano, stalinistično itd. Avtorji takšnih koncepcij pozabljajo ali nočejo vedeti, da se je partija — kateri očitajo, da je bila nosilec stalinizma — že pred vojno, zlasti pa med in po vojni upirala primitivizmu in poskusom njene lastne stalinizacije. Prav ta boj jo je — izmed vseh komunističnih partij v svetu — že v 1948. letu pripeljal do odkritega ideološkega, pa tudi ekonomskega spopada z infombirojem. Ali pa hočejo s takšno kritiko stalinizma v bistvu napadati naš samoupravni socialistični sistem in izražati svoj antikomunizem. V zadnjem času odpirajo takšna vprašanja tudi posamezniki, ki so se v odločilnih časih držali v zapečkih, danes pa se žele pred zgodovino predstaviti kot veliki borci proti stalinizmu.

Nekateri kritiki našega samoupravnega političnega sistema gredo tako daleč, da ponujajo večpartijski sistem. Zanje je delegatski sistem nesposoben usklajevati interese in potrebe ljudi in ga hočejo prikazati kot sredstvo za manipuliranje z ljudmi. Edino zmožen sistem obvladovanja družbenih procesov vidijo v konfrontaciji političnih interesov, in to na ravni oblasti. Ali se res ne zavedajo, da s ponujanjem modelov meščanske demokracije hočejo izničiti pridobitve NOB ter globoko podcenjujejo in žalijo delovne ljudi in njihovo sposobnost, da uresničijo svoj ustavno opredeljen položaj v družbi?

Najdlje gredo posamezni skrajneži, ki si prizadevajo za rehabilitacijo slovenskega domobranstva oziroma hočejo »narodno spravo«, ki naj bi jo celo označevalo obeležje, posvečeno domobrancem, z napisom »padlim za domovino«. Nosilci takšnih predlogov in pogledov se verjetno niti ne zavedajo, da govorijo enako kot politična emigracija in da s tem objektivno postajajo orodje v njenih rokah in v rokah reakcionarnih krogov v svetu. Pozabljajo namreč, da so bili domobranci, prosojilci nemške policije, okupatorjevi plačanci za najbolj nizkotna opravila in gorje, ki so ga povzročili svojemu lastnemu narodu; pozabljajo tudi na prizadevanja OF, da bi zapeljane pritegnila v vrste borcev narodnoosvobodilnega gibanja, s številnimi pozivi in večkratnimi amnestijami. In ko so že vsi spoznali, da je konce fašizma, so ti Evialti zbežali v tujino, da bi s pomočjo novih gospodarjev še naprej opravljali nekdanjo nizkotno vlogo. To je narodno izdajstvo, pa če tudi nočejo govoriti o tem. Že odlok o zaščiti slovenskega naroda v letu 1941 pa je določil, da za narodne izdajalce ni in ne bo milosti. Nikjer v svetu je ni, ne le pri nas,« je dejal Stane Markič.

Plače delavskih voditeljev

Podatki za I-1981 in 1982 kažejo, da niso visoke plače značilne samo za industrijalce, ampak tudi za voditelje delavskih organizacij. Njih dohodki izvirajo iz redne plače, doklad dodatnih vsot za stroške, ki so v zvezi z njihovim delom. Temeljne plače 25 najboljših plačanih delavskih voditeljev v ZDA so znašale v I. 1982 v nekaterih primerih 1981, od \$225.000 (Teamsters) do 84.000 (Sheet Metal Workers), toda jih je bilo preko 100.000 dol. Doklade so bile v višini od \$39.895 (Sheet Metal Workers) do \$2.600 (Bakery Workers), toda 11 organizacij ni plačalo nobenih doklad. Za stroške so dobili voditelji tudi različne vsote. Vodja Teamsterjev je dobil \$551.850, ostali znatno manj — med 40.311 (Air Line Pilots) in 5.335 dol. (Marine Engineers), dočim niso dobili trije voditelji nobenih plačil za stroške. Nobeden od 25 voditeljev ni dobil v celoti manj kot 100.000 dolarjev.

Legionarji, domobranci
svojo zemljo ljubimo,
polja plodna, gore smeje
in domove bele,
cerkve mnoge in doline,
reke bistré in pečine.

Kri slovenska je zavpila,
kliče v visoko nebo.
Srca mrtva govorijo:
Ne pozabite nas nikdar!
Naša borba zato je sveta,
dokler gruda ni oteta

Slovenska sprava

Petnajst tisoč in še več:
čez njih padli so že križi tri.
Petnajst tisoč in še več
jih spi v Sentvidu, na Teharjah,
v Jelendolu, pod Krimom in na Barju,
v jamah kraških, Kočevskem Rogu
in v grobovih, znanih morilcem le in Bogu.

Petnajst tisoč in še več,
med njimi vitezi,
ki boje bili so in krvaveli
pri St. Joštu, na Suhorju,
v Velikih Laščah, na Črnem vrhu in
v Gorjancih, v Dolomitih in na Blokah,
pod Blegašem, v Tolminu in
v dolini Soče,
vitezi iz Puidoba, Grahovega in
z Grčaric, s Turjaka —
ep slovenskega vojaka.

O kakšni spravi, govoriš mi,
mlačež moj?
O spravi med valptom in tlačanom,
brezpravnim in tiranom?
Morda o spravi med ječarjem in jetnikom,
umirajočim in krvnikom?

Za spravo, da, navnež moj.
Vendar za spravo tako, da vsaka
bo gomila križ imela svoj
in rož z imenom častnim padlega junaka.

Za spravo, ko krvava petokraka
ne bo kalila več nam
naše belo-modro-rdeče,
ko naša spet bo prava,
sto let in več že stara
»avihrala vsem zastava.

Vse drugo, dragi moj, ni sprava;
maškerada le, okrutna šala;
je zgodba o sožitju leva kralja
in jagnjeta, ki mirno spi —
v trebuhu zmagovalca leva kralja.

SLOVENSKI DOMOBRANCI
1945 - 1984

V ZDA se vedno narašča število ločencev. Na 1.000 poročenih oseb je bilo l. 1970 47 ločencev, l. 1980 100 in l. 1982 pa že 114. Narašča pa tudi število neporočenih. Samice v starosti od 25 do 29 let so predstavljale l. 1970 samo 10.5% vseh zensk v teh letih, l. 1980 že 20.9% in l. 1982 že skoraj četrtino (23.4%).

S pomočjo Kanadčana Alphonse Desjardinsa so ustanovili prvo kreditno zadrugo ZDA v župniji priseljencev iz Quebeca Ste Marie (Manchester, N.H.) l. 1909. Letos so praznovali 75letnico tega dogodka in so izdali posebno spominsko kuverto s sliko Desjardinsa in datumom: 6 April 1984 in napisom: First Credit Union in the Nation — St. Mary's Bank — La Caisse Populaire Ste-Marie.

Sturgeon Bay Provincial Park

Komunizem izgublja na prepričevalnosti

Komunistična ideologija, po K. Marxu imenovana „marksizem“, ali tudi „znanstveni socializem“, je vseskozi prikazovana kot edina, rešilna ideja človeštva v dvajsetem stoletju, bodočnosti nasploh.

V poudarjanju navideznih prednostih, ki naj bi jih komunizem v primerjavi s kapitalizmom nudil človeštvu, zavzema med njimi dostojanstvo človeka najvažnejše mesto.

Besede izgovorjene v težkih življenjskih okoliščinah, kot pravijo, mičejo, dejanja pa razgaljajo, trgajo maske in jih prikazujejo v pravi luči. In temu prirojenemu kritičnemu gledanju se tudi komunizem ne more izogniti.

Z napadom na vero, osnovno celico človeške družbe, družino, narodnost in njene vrednote pa komunizem ruši in uničuje vse tiste pogoje, ki so pri izgradnji človekovega značaja, njegove vsestranske rasti in dostojanstva, bistvene važnosti, neobhodno potrebni.

Komunistični ideologi pozabljajo, da je v izgradnji človekovega značaja, že po naravi sami, vključena kritičnost človeškega duha, ki ga prav zato noben režim, nobena diktatura in nobeno suženjstvo, tudi sedanje komunistično, ne more za stalno ukloniti.

Razpoke nekoč do neke mere monolitne komunistične ideologije so danes vedno večje in so posebno vidne v zemljepisni razsežnosti, miselnem pojmovanju ljudi in njeni neuspeli aplikaciji pri reševanju perečih problemov, ki jih narekujejo krajevne, kulturne, verske in zgodovinske posebnosti.

Preprosti človek nima ne potrebnega znanja, ne potrpljenja, ne smisla in največkrat tudi ne časa za filozofska razglabljanja. Zadostitev vsakdanjih potreb zase in družino, je glavna skrb in edini kriterij po katerem preprosti človek presoja uspešnost in praktičnost politično-družbenega sistema. Če v tem gledanju družbeno-gospodarski sistem, zlasti še, če je bil narodom vsiljen, odpove, tako prevaranega človeka ne bo nobena prisilba pripravila do tega, da bi spremenil svoje mnenje.

Mislím pa, da je glavni vzrok, da komunizem ni uspel, iskati v neizpodbitnem dejstvu, da mu v vsej tej dobi ni uspelo zadostiti osnovnih, vsakdanjih človeških potreb kot so npr. prehrana, obleka in stanovanje. Dolge vrste ljudi, ki dnevno čakajo, da si nabavijo najnujnejše vsakdanje potrebščine, so najbolj prepričljiv dokaz, da je komunizem prevara, ki ponižuje človeka.

S prevaro, lažjo in nasiljem so prišli komunisti na oblast, s terorjem se drže na oblasti.

Položaj se je delno izboljšal, ko so po nekaterih komunističnih državah komunistični oblastniki dali razlaščenim kmetom in nekaterim poljskim delavcem kos zemlje, na katerem lahko po svoji uvidevnosti, brez državnega, oziroma partijskega vmešavanja, sadijo in gojijo življensko važno povrtnino. Temu izboljšanju je znatno pripomoglo še tu in tam tolerirana osebna kočarska obrt in dalje uveljavljanje tržnega mehanizma, ki daje zadoščanje in zagon individualni iznajdljivosti, pri tem vrednost delu in pridelkom.

Poleg splošnega pomanjkanja fizično otipljivih dobrin, so prav tako zapostavljene, ovirane, če že ne naravnost prepovedane, duhovne dobrine kot so npr. osnovne človečanske svoboščine, narodna kultura, jezik, običaji in navade, brez katerih ni človekovega dostojanstva in ki vkljub komunističnim neprestanim oviram, igrajo v življanju človeka, narodov, človeške družine nasploh, veliko, večkrat tudi odločilno vlogo.

S to dvostransko pomankljivostjo komunistični sistem, kjerkoli je na oblasti, snovno in duhovno zasušnjuje človeka, narode.

In prav to zasušnjevanje polagoma odpira narodom oči, da bolj kritično presojujejo komunistične lažnjive vabe in nasilja.

Prevarani narodi s tem kritičnim presojanjem odpirajo vrata novi življenski prelomnici, začrtavajo nova pota bodočnosti, v kateri bo osebna svoboda ustavno zajamčena, praktično izvajana, okrepljena z demokratičnim političnim procesom, ki bo neprestano izgledal in ustvarjal pogoje resničnega človekovega dostojanstva.

Luka Dolenjc

Pod naslovom TO NI NOBENA PESEM, TO JE ENA SAMA LJUBEZEN je objavila revija Naši razgledi (Ljubljana, 11. jun. 82) sedem „krivoverskih misli“ izpod peresa Bojana Šilha. Zapis je dvignil precej prahu. Objavljamo nekaj odstavkov iz zapisa:

ROBBOV VODNJAK (v Ljubljani). Fontana iz molih otroških let in sanj. Na stopnicah Rotovža, pred katerim je nekoč sedel na konju ponosni kralj, sedaj igra ciganska godba. Strahovit hrup je na trgu pred nevidnim spomenikom in Robbovim vodnjakom. Pesmi, ki jih ne razumem, in divji kriki, govornica, ki je ne razumem. Tisočglava množica, v kateri bistri opazovalec lahko odkrije precej obrazov ljubljanskega lumpenproletariata. Velika improvizirana pivnica pod nebom. O surovem obnašanju pričajo kriki, predvsem pa tisočje južnaških kletev, ko da je pred Rotovžem svetovno tekmovanje (olimpiada) v bogoskrunskem preklinjanju, proslavi in izzvanju Neba. Divje bobnanje in oglušujoč hrup iz ojačevalcev. Antimuzika, ki se začne pojavljati na Bosporu. V tej antimuziki ni nobenega nežnega tona, kakršnega so nekoč poznali Gallus, Dolar in Novak. Nad glavami ljudi plava gost modrikast oblak in povsod je ogabni vonj po loju in turškem čevapu.

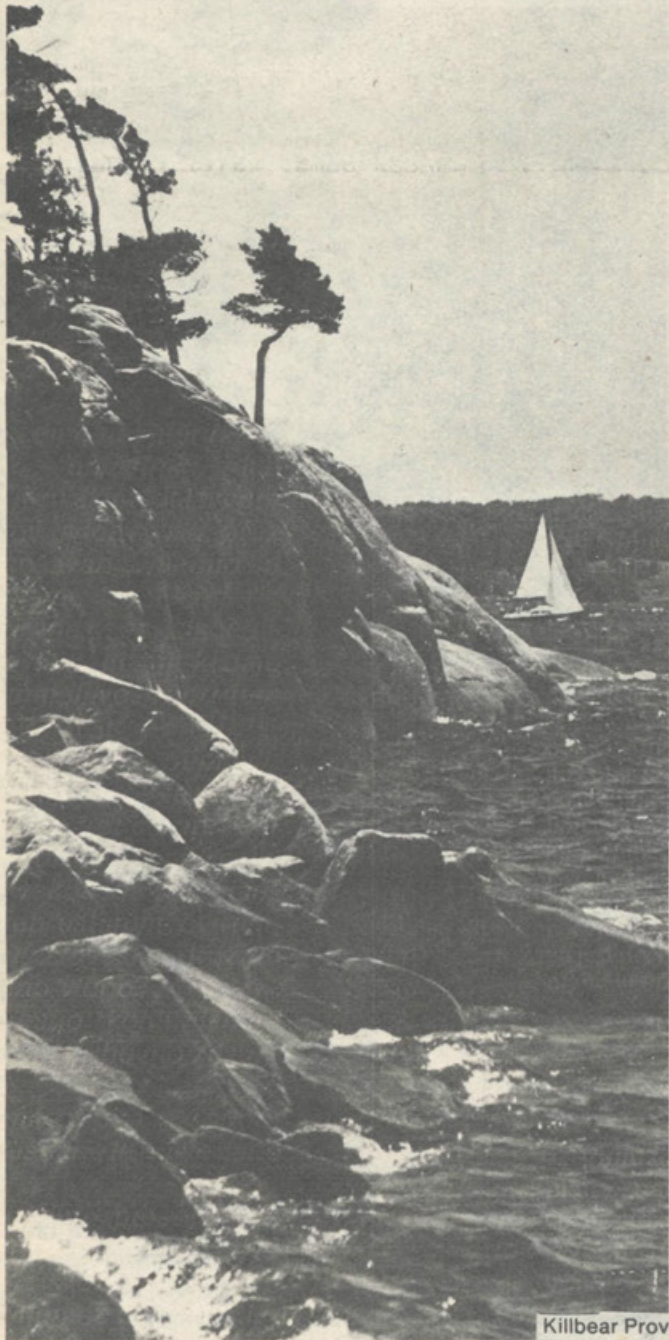
V omotici, ki se me nenadoma poloti, zagledam na starodavnih evropskih tleh pravcato Bajazitovo in Muratovo šatorišče. Postavili so ga gostinci po volji in okusu ljubljanskih mestnih očetov in njihovih prvakov. V znamenitih Kulturnih problemih slovenstva je Josip Vidmar preroško citiral staro narodno pesem: „Mes! Ljubljana bo pokrajna, kranjska dežela turška drajna.“

V ish večernih urah se vprašam, čigava butalska pamet spreminja naše mesto v Bajazitovo in Muratovo zabavišče, v katerem bo izginilo vse, kar smo v tisočletju ustvarili v Ljubljani, da bi s svojimi stvaritvami izpovedali voljo do lepega, milega, skladnega in duhovno razvitega. V imenu duha evropske civilizacije in kulture.

In zdaj tu na robu „Bajazitovega in Muratovega“ šatorišča puhti zastrupljeni zrak in oneskašča Rotovž in Katedrala. Kako strašno banalno je vse. Odurno.

Pripadam narodu, ki umira. To povedo vse statistike. V imenu strahu pred lastno nacionalno smrtjo skrivamo podatke, ki nam razkrivajo nesrečno dejstvo, da od leta 1970 ne izginjamo le kot zdomci in zamejci, marveč tudi že kot tako imenovani matični Slovenci. Vsako leto nas je manj, ki še razumemo Tri barve in Dalmatinsko slovenščino. Pomnim besede politika, ki nam je v začetku šestdesetih let takole govoril: „Ljubljana bo imela leta 2000 več kot pol milijona prebivalcev. Toda vedite, ro ne bo več vase slovensko, to bo naše jugoslovansko mesto.“ In ko smo začeli v šestdesetih letih rušiti Šelenburgovo ulico in postavljati betonsko in asfaltno tehnokratsko junglo, in brezobzirno uničevali enega najlepših evropskih parkov, Tivoli, smo mnogi že vedeli, da smo se znašli znotraj hudicevega risa. Morebiti preiravamo t stl, ki trdimo, da smo že v nacionalni agoniji in da nas le še čudež lahko reši. Toda naš položaj je resen, o tem pač ni dovoljeno dvomiti. Če pomislim na našo jezikovno, duhovno in nacionalno mlačnost in brezbrilnost, me je resnično strah.

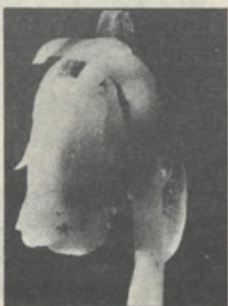
To piše bivši partizanski aktivist v Ljubljani!!!

Killbear Provincial Park

1 Voyageurs
2 Shield Landscape
3 Park Wetlands
4 Indian Pipe

NOVICE...

Na Koroškem praznujejo letos 75 letnico ustanovitve Slovenske krščanske socialne zveze (SKSZ), ki je naučila Slovence ustanavljati izobraževalna društva, knjižnice, gledališke skupine, pevske zборе, godbe, ter tečaje za gospodarje in gospodinje po Krekovem geslu: Z Bogom za narod! Med ustanovitelji je bil tudi pok. prof. dr. Lambert Ehrlich, SKSZ se je v Avstriji prekrstila v Slovensko Prosvetno Zvezo (SPZ), ki so jo uničili hitlerjanci po zasedbi Avstrije. Poskus obnovitve na istih načelnih po vojni je preprečila OF, kar je vodilo do ustanovitve Krščanske Kulturne zveze (KKZ) l. 1953. Tako slavi tudi ta letos svojo 30letnico, ko nadaljuje tradicijo prvotne SKSZ.

V Argentini je doseglo glasilo kreditne zadruga Sloga STLK kljub neurejenim gospodarskim razmeram s 25. številko petletnico svojega izhajanja.

Most čez ocean — Izseljenci moramo biti hvaležni pisateljici Zori Piščanc. V svoji najnovejši knjigi silno lepo popisuje pot dveh mladih ljudi iz Tolminskega kota v Italijo in potem preko New Yorka v Cleveland. V silnih težavah, ki sta jih doživljala, njuna ljubezen zori do zaviljivih višin. Povsem realno so opisani odnosi sosednih črncev do naših rojakov in

še bolj realno je popisana težka borba za obstanek in končno urejeno življenje. Nekaj povsem izrednega pa je opis (20 strani) revolucije, ki je tudi v Tolminkem kotu bila divja, primitivna in krvava. Razlika od revolucije na Dolenjskem je samo v času. Med zamejci je težko najti pogum o revoluciji in današnjemu režimu govoriti stvarno. Piščančeva je to v polni meri napravila. Knjiga je izšla v samozaložbi v stari Gorici in je seveda doma nezaželjena.

Solidarnost živi — Po deklaraciji „vojnega stanja“ l. 1981, je režim pritiskal z vso brutalnostjo na ubogo poljski narod. Za začetek so zaprli preko 4.000 važnih članov Solidarnosti, najbolj „proletarskega“ sindikalnega gibanja. Vse do pred kratkim je bilo v zaporih še preko 600 najvidnejših članov svobodnega sindikata. Narod, cerkev in nadvse simpatični Lech Walesa so v tej težki dobi pokazalo izredno politično zrelost. Režimu so jasno in glasno dali vedeti, četudi je trenutno demokratični razvoj zaustavil njih delo, njihovo prepričanje v dokončno zmago demokracije ni prav nič prizadeto. Kot izgleda jim razvoj daje prav. Letos 1. avgusta so se zopet zbrale poljske množice brez partije in so se spomnili 40 let Varšavskega upora. To priliko so množice izkoristile za vzlike prepovedanemu svobodnemu sindikatu in položeno je bilo morje cvetja v spomin poljskih oficirjev, ki so jih Sovjeti pobili v katinskih gozdovih.

Oglasila se je cerkev, ki je povsem jasno povedala, da je sedaj že skrajni čas, da pride do veljave na Poljskem politični pluralizem. V veliko pomoč Poljakom je Amerika. Povsem odkrito je začela in izvajala ekonomske sankcije vse od momenta, ko so zatrli solidarnost. Izgleda, da so sankcije to pot učinkovale. Eden izmed pogojev, da se sankcije deloma ukinejo, je svoboda političnih pripornikov. Gen. Jaruzelski je samo za delno ukinitve sankcij „amnestiral“ in spustil domov še preostalih 600 pripornikov Solidarnosti. Škoda da USA v slučaju SFRJ niso tako dosledne, ter ta neopravičljiva razlika med Poljsko in SFRJ tako močno škoduje ugledu USA.

Socialno zavarovanje v SRS — V SFRJ ima pravico na brezposelno podporo samo delavec, ki je bil zaposlen nepretrgoma vsaj eno leto, ali vsaj 18 mesecev tekom dveh let. Podpora znaša formalno 5.700 novih Din. To je komaj Can. dol. 50 pa še ta vsota je mnogokrat manjša. Kar še slabša položaj samo polovica brezposelnih je uspelo zadržati socialno zavarovanje, drugi nimajo niti tega. Računa jo, da vsaj četrtnina nezaposlenih v SFRJ nima nobenega dohodka. Delavne prilike v današnji Jugoslaviji so zelo podobne prilikam v kapitalistični Evropi v začetku tega stoletja. Ne smemo pozabiti, da je socialno (zdravstveno, invalidnina in pokojnina) zavarovanje bilo vedno predmet posebnega ponosa za KPJ.

ZU

“WANTED ALIVE”

ENDANGERED WILDLIFE ART SHOW AND SALE

New Original Works by 40 Canadian Artists

August 11 – September 30, 1984

Mon. to Sat. – 10 a.m. to 4 p.m. Sun. – 10 a.m. to 6 p.m.

Kortright Centre for Conservation
Pine Valley Drive, Kleinburg • 661-6600

Black Creek Pioneer Village Proudly Presents:
The Parks Canada Loyalist Exhibit

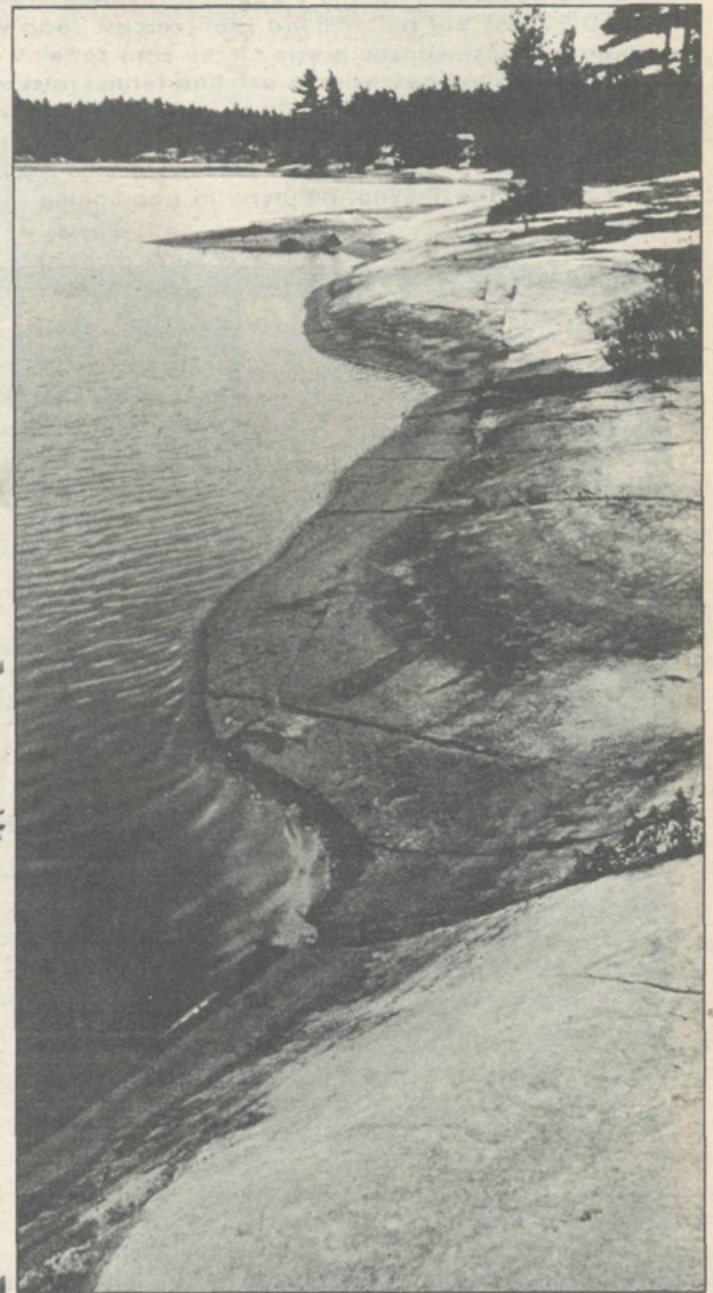
Daily August 26 to September 3

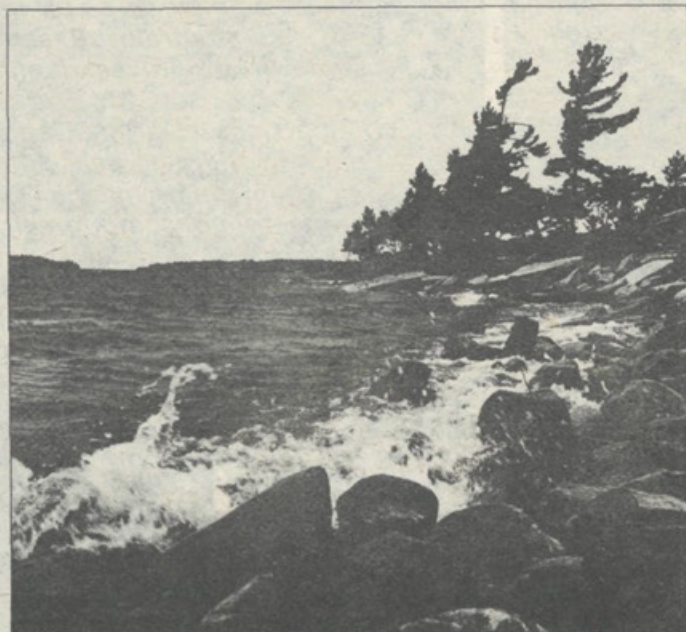
“Loyalists drawing lots for their lands” C.W. Jeffery, 1784

A collection of 60 photographs and maps providing an historical overview of the United Empire Loyalists: part of the federal government's participation in Ontario's Bicentennial celebrations. Free copies of “The Loyalists” brochure available.

Jane St. & Steeles Ave., North York (416) 661-6600

Grundy Lake Shoreline

Novomašniki

v Sloveniji

v letu 1984

V Sloveniji je letos 22 novomašnikov. Večina je bila posvečenih na god apostolov Petra in Pavla, v petek, 29. junija.

Koprška škofija: Rado Čuk (župnija Hrenovice) Stanko Fajdiga (ž. Goče), Evgen Gantar (ž. Zavratac), Lojze Kržišnik (ž. Zavratac).

Ljubljanska nadškofija: Janez Celar (ž. Naklo), Stanko Kerin (ž. Krško), Slavko Kimovec (ž. Vodice), Janez Krmelj (ž. Polhov Gradec), Franc Mervar (ž. Stopiče), Ciril Plešec (ž. Preska), Matej Zevnik (ž. Cerklje na Gorenjskem).

Mariborska škofija: Jože Jug (ž. Cankova), Leopold Korat (ž. Prevalje), Alojz Kozar (ž. Gornji Petrovci), Ludvik Počivavšek (ž. Podčetrtek).

Redovne skupnosti: Frančiškana: Franc-Vid Lisjak (ž. Črnič), Rafael Slejko (ž. Nova Gorica-Kapela), Minorit: Jože Petek (ž. Dornava). Salezijanca: Drago Cačnik (ž. Videm-Dobrepolje), Rafko Pinosa (ž. Videm-Dobrepolje). Lazarista: Jože Adamič (ž. Žalna), Branko Jan (ž. Mokronog).

Novomašniki koprške škofije in oba frančiškana je bila posvečeni 29. junija ob 17. uri v cerkvi Kristusa Odrešenika, v Novi Gorici. V ljubljanski stolnici je bila mašniško posvečenje tudi 29. junija in sicer ob 9. uri. Škofijskim novomašnikom se bosta prisružila oba lazarista. Salezijanska novomašnika pa so bili posvečena že 24. A junija ob 15:30 na Rakovniku.

Molimo za letošnje novomašnike, za bogoslovce in sploh za duhovniške in redovniške poklice.

Kaj pišejo drugi...

Nadaljevanje iz str. 2

...o odhodu prijatelja Sovjetov in SFRJ iz ameriške diplomacije

„Mar še kdo dvomi, zakaj Zahod izgublja proti Sovjetom? Vzrok za to ni še nikoli bil bolj na dlani kakor na sprejemu ameriškega zunanjega ministrstva ob odhodu njegovega podtajnika, Lawrence Eagleburgerja, v pokoj. Eagleburger je po sodbi mnogih ministrstvo po svoje vodil v imenu državnega tajnika za zunanje zadeve Schultza. V nagovoru na sprejemu je posebej izbral navzočega sovjetskega ambasadorja v Washingtonu, Anatolija F. Dobrinjina, ter ga prikazoval kot poštenega in odgovornega zastopnika svoje države, s katerim sta delila dobre in slabe čase. Dejal je, da bo Sovjetovo družino pogrešal. Ta osupljivi objem je bil dobesedno neverjeten, je priznal visok ameriški diplomatski dostojanstvenik. Nj nič napačnega, je dejal, če ravnamo z Dobrininom med uradnimi urami spodobno. Ostudno pa je bilo, da se je Eagleburger ob tej priliki javno raznežil nad njim. „Te vrste miselnost pri naših poklicnih diplomatih je tisto, kar nas ubija,“ je poudaril omenjeni. Do tega Eagleburgerjevega retoričnega bratenja s sovjetskim diplomatom, ko da bi bila dobra tovariša, ki se gresta prijateljsko tekmo, je prišlo tri dni poprej, preden so Sovjeti začeli v valovih bombardirati iz zraka dolino Panjšir, trdnjavo afganistanskih (protikomunističnih) upornikov.“ Humane Events, Washington, 5. maja 1984. Eagleburger je bil glavni, morda ne povsem idealistični mešetar pri lanskem milijardo-dolarskem posojilu zahodnih bank, ki naj bi SFRJ rešilo gospodarskega poloma zaradi neplačevanja obrokov in obresti za skoraj 35 milijard dolarjev dolga kapitalistični tujini. Z ameriškim reševanjem zavoženega jugoslovanskega socializma je seveda tudi močno ustregel Sovjetski zvezi in njenemu svetočnemu imperializmu.“

P. K.

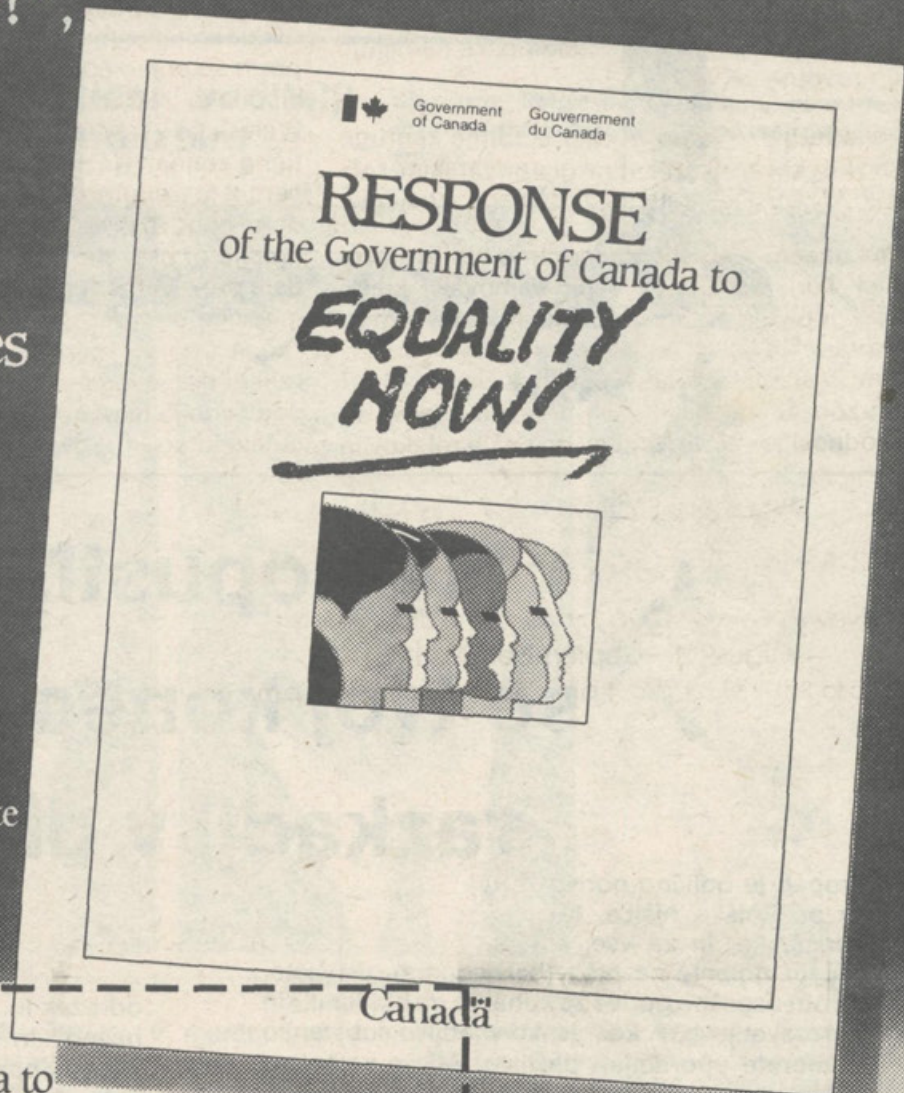
Government of Canada

Gouvernement du Canada

The Response of the Government of Canada to “Equality Now!”, the report of the Special Parliamentary Committee on Visible Minorities in Canadian Society, is now available.

For your copy please write or send the coupon below to:

Multiculturalism Canada
Communications Directorate
Ottawa, Ontario
K1A 0M5

Response of the Government of Canada to “Equality Now!”

Name: _____

Address: _____

City: _____

Province: _____

Postal Code: _____

Canada

Canada

Pismo iz Slovenije

„... Pri nas se zelo trudimo, da bi spravili gospodarstvo na prave tirnice, toda to ni lahko z ljudmi, ki se ne zavedajo dovolj, da je treba za blaginjo delati in to trdo in ne samo kampanjsko. Zdi se mi, da imamo preveč pseudostrokovnjakov za ekonomiko in preveč modrih svetovalcev ob njih. Izgleda pa, da smo vrgli vse sile v priprave za uspešno turistično sezono, da ne bi bilo od turistov očitkov, da se pri nas marsikaj ne dobi, kar se je pred leti smatralo za samoumevno. Mesa, masla in nekaterih drugih vsakdanjih potrebščin res zaenkrat ni dovolj na tržišču, toda na obali bo vse ob pravem času. Usoda naše stvarnosti so turške navade pri večini, ki dosti govori, malo dela, zato pa išče le luknje v zakonodaji, izjeme in privilegije. Tudi zvezna vlada malo preveč ukrepa mimo samoupravljalcev, ki bi resnično želeli doprinesiti svoje delež k stabilizaciji razmer. Da bi rešili vse mogoče, smo dvignili ceno bencina na 54,00 DIN, zato se vozimo bolj z avtobusi. Vožnja z avtobusom v mestu stane zdaj 14 din. Poština za inozemstvo se je zvišala za 100 proc., to je na 35.95 Ndin. Zdaj se pripravljamo, kako bi rešili z inflacijo najbolj prizadete sloje, da bi preživeli kritično obdobje. Moje mnenje je, da bo treba tudi sestankovanje zreducirati na potrebni minimum. Pri nas vkljub vsemu ljudje ne štrajkajo, temveč prihaja do posamičnih „izsiljenih izostankov“, največ v zvezi z osebnimi dohodki, ki so nizki.“

Vaš predsednik Reagan se precej krepko trudi, da bi se dostojno oborožil za dialog z Rusi. Carter je gledal pre-

več v nebo. Rusijo je težko kontrolirati. Ne mislim na narod kot tak, temveč na tiste ki vladajo v imenu in na račun ljudstva! Čez mejo ne hodimo zaradi pologa. Upam pa, da bodo tudi politiki iz Beograda sprevidelu, da si delamo s tem več škode kot koristi. Samoupravljalcev vendar ne moreš držati v šahu. Vrag naj v bodoče rešuje našo problematiko!...”

SEND OFF THIS COUPON NOW

To: PROPANE SAFETY,
555 Yonge Street, Toronto, Ontario
M7A 2H6.

Please send me your free
20-page handbook,
LIVING SAFELY WITH PROPANE.

NAME:

ADDRESS:

CITY:

P. CODE:

Ne dopusti, da bi se tvoj konec tedna razkadiril v dimu!

Propan je odlično gorivo za počitniške hišice, taboriščnike, in za vse, ki pečejo polpete za hišo (barbequers). Je čisto, hitro in uspešno gorivo za kuhanje, za hladilnike in za razsvetljava. A kot vsako vnetljivo substancjo jo morate uporabljati pazljivo. Ali že veste, na primer da:

- Propan za kuhanje zadaj za hišo ne sme biti v kakršnem koli zaprtem prostoru.
- Propane cevi morajo v shrambo zunaj hiše in morajo biti pregledani vsakih 10 let.
- Propane cevi moraje premikati in shraniti v pokončnem stanju.
- Propane cevi se morajo nahajati zunaj vašega razvedrilnega vozila, ali pa v posebnem nalašč določenem prostoru, ki ne propušča plina v notranjščino vozila in se morajo zračiti naravnost navzven.
- Odločno priporočamo, da s propanom opremljeni hladilniki, morajo biti prečiščeni in pregledani vsako leto.

Vi lahko najdete vsa ta varnostna navodila in več v naši brezplačni knjižici. Odpošljete spodnji

odrezek in zaprosite za njo. Je polna praktičnih navodil in bo vas poučila da je lahko propan vedno v pomoč, prej ko postane nevaren za vas in vašo družino.

Ontarijska vlada — dela tako, da pomaga ljudem.

Ministry of Consumer and
Commercial Relations

Robert Elgie M.D., Minister
William Davis, Premier

We recommend

No one has the perfect solution for the economic problems facing Canada today.

But our economic system has generally provided us with a pretty good quality of life.

While not perfect, we are still free to tinker with the system to provide more benefits for the populace while still maintaining our freedom.

It becomes surprising therefore to hear many graduate students in academic, and indeed graduates elsewhere, so familiar with Marxism, and Maoism that they almost ascribe perfection to those theories.

In fact some churches publicly state that Marxism is the answer for under-developed countries, never marking on the loss of freedom that ultimately coincides with the adoption of those philosophies.

But who speaks or writes for our system? Why is not our economic system made more explicable to our youth?

Why should they be made to feel our system should be rejected when the benefits seem so obvious despite some of the anomalies?

All this came to mind when I read a book given to me by a friend when I complained about the lack of reading material putting our system into perspective with such things as communism, socialism and marxism.

The book is "Today's Isms: Communism, Fascism, Capitalism, Socialism" [1973, 7th edition, William Ebenstein, Prentice-Hall Inc.].

I haven't found it on Circular 14 put out by the Ministry of education, nor have I heard of any teacher using it as a text.

But I found it an invaluable comparative study in an easy-reading style which would be appreciated by both the high school and adult teacher. And only 295 pages!

In these days when a considerable amount of soul-searching is being done, it is important that we understand not only our way of life but also those which we are being asked to consider.

It's a book I highly recommend for a parent to give his teenagers.
John Stephens

Pogorela mošeja

V Zagrebu so s krepko finančno pomočjo Saudi Arabije, Iraka, Jordana in Libije gradili izredno lepo mošejo. Letos bi morala biti slavno odprta, pa je pred kratkim izbruhnil požar, ki je napravil par milijonov dolarjev škode. Popravila ako bodo kdaj začeta bodo vzela leta. Režim o vzroku požara molči, dočim hrvaška emigracija dolži vlado samo, da more biti krivec tega požara. Vsekakor za režim je ne glede na krivdo velika blamaža in za hrvaško muslimanske srbske odnose pa nove težke komplikacije. **ZU**

9. avgusta 1984 je bilo uradno stanje 118 din. za 1 dolar. Inflacija koncem junija 1984 je dosegla višino 53 proc. računajoč vseh zadnjih 12 mesecev. Turizem bo kljub velikemu številu turistov letos državi prinesel znatno manj deviz kot 1983. Krivi so državljani, ki si prisvojijo protipostavno del teh deviz.

Dramatično znižanje študentov v znanih Goethe Institutih je privedlo do zaprtja treh od 16 inštitutov v Zapadni Nemčiji.

Informacije in navodila za udeležbo Slovencev pri papeževem obisku pri Slovakah.

- 1 MARKHAM MUNICIPAL OFFICE
- 2 VALLEYWOOD BUSINESS PARK (TOUR/CHARTER BUS PARKING)
- 3 MARKHAM FAIR GROUNDS
- 4 CENTENNIAL CENTRE
- 5 MARKVILLE TOWN CENTRE
- 6 BEAVER CREEK INDUSTRIAL PARK (ON-STREET PARKING)
- 7 BAYVIEW SECONDARY SCHOOL

